

TISKOVÁ ZPRÁVA

Národní ústav pro autismus, z. ú. (NAUTIS)

V Holešovičkách 593/1a, 182 00 Praha 8

www.nautis.cz

Od ledna mohou lidé s autismem získat řidičský průkaz – končí letitá diskriminace

Praha, 17. ledna 2025

Lidé s autismem bez intelektového znevýhodnění mohou od 1. ledna 2025 konečně získat řidičské oprávnění. Umožňuje to novela vyhlášky č. 277/2004 Sb., která ruší dosavadní plošný zákaz. Narovnává tak letitou diskriminaci a lidem na spektru autismu přináší novou šanci začlenit se plně do společnosti a pracovního života. Podmínkou potvrzení zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel je pro lidi s autismem kromě standardního vyšetření praktickým lékařem i odborné posouzení dopravním nebo klinickým psychologem.

Před 1. lednem tohoto roku byla lidem s pervazivními vývojovými poruchami, pod něž spadá i porucha autistického spektra (PAS), možnost získat řidičské oprávnění zcela odepřena - a to včetně lidí s autismem bez intelektového znevýhodnění. V zahraničí přitom lidé s autismem běžně řidičská oprávnění získávají a motorová vozidla řídí. Někteří jsou i profesionální řidiči. Ze statistik vyplývá, že ze všech lidí s PAS bez poruchy intelektu, kteří v USA žádají o řidičské oprávnění, jej dvě třetiny také získají. Navíc neexistují žádná data, která by v souvislosti s řidiči s PAS poukazovala na zvýšenou nehodovost či jiné negativní jevy. To samozřejmě neznamená, že osoby s PAS nemohou mít s řízením obtíže. Rizikové chování za volantem se ale u lidí s autismem vyskytuje se zhruba stejnou četností jako v běžné populaci. Schopnost řídit motorová vozidla tedy není dána tím, zda se někdo nachází nebo nenachází na spektru autismu.

Zásadní zásluhu na této legislativní změně má Národní ústav pro autismus, z. ú. (NAUTIS).

„NAUTIS tuto diskriminační vyhlášku připomínkoval již v roce 2018. Proces změny ale zpomalila pandemie covidu-19, takže novela, která byla výsledkem společných snah NAUTIS a dalších odborných společností a jednotlivců, přišla až v roce 2024. Původně se ale vztahovala jen na Aspergerův syndrom, a ne například atypický autismus bez poruchy intelektu, což je z odborného hlediska nesmysl. Naštěstí se nám podařilo dosáhnout úpravy, která umožňuje individuální posouzení pro všechny lidi s PAS bez intelektového znevýhodnění,“ říká Mgr. Štěpán Hejzlar, terapeut, vedoucí služby sociální rehabilitace a ředitel terapeutického a sociálně rehabilitačního střediska v NAUTIS.

Nemožnost získat řidičské oprávnění nejvíce dopadala na mladé lidi s PAS, kterým komplikovala přístup ke vzdělání a limitovala je v začlenění do společnosti a práce. Odepření možnosti získat řidičské oprávnění lidem s autismem odporuje smyslu Úmluvy o právech lidí se zdravotním postižením, ke které se Česká republika

zavázala v roce 2009, konkrétně jejímu důrazu na zákaz diskriminace, plné zapojení lidí s postižením do společnosti, rovnost příležitostí a přístupnost. Nová legislativa tak lidem s PAS výrazně zvýší kvalitu života.

Národní ústav pro autismus

Národní ústav pro autismus, zkráceně NAUTIS, je největším poskytovatelem služeb pro lidi s autismem v České republice. Klade si za cíl nasměřovat lidi s autismem a všechny, kdo jim poskytují péči, správným směrem a podpořit je v bezpečné a klidné cestě ke spokojenému životu. Poskytuje sociální, zdravotní, psychologické a volnočasové služby. Nabízí odborné poradenství jednotlivcům, rodinám i zařízením, která mají v péči klienty s autismem. Provozuje celoroční pobytové zařízení pro osoby se souběhem autismu a chováním náročným na péči. V rámci včasné intervence poskytuje podporu rodinám s předškolními dětmi. Je zřizovatelem speciálně pedagogického centra, MŠ pro děti s autismem a nakladatelství PASPARTA, sociálního podniku, který zaměstnává lidi s autismem. Realizuje také programy podporovaného zaměstnávání, pořádá vzdělávací kurzy a osvětové akce. Při NAUTIS působí divadelní soubor Dr.amAS zaměřený na autorskou tvorbu vycházející z příběhů členů souboru, kterými jsou převážně dospělí lidé s autismem. Od června 2010 je NAUTIS stálým členem mezinárodní asociace neziskových organizací Autism-Europe se sídlem v Bruselu.

Kontakt pro média:

Mgr. Tereza Portešová
Specialistka marketingu, komunikace a osvěty
Středisko rozvoje a vnějších vztahů
Národní ústav pro autismus, z. ú. (NAUTIS)
V Holešovičkách 593/1A, 182 00 Praha 8
+420 774 681 727, tereza.portesova@nautis.cz